

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravlništvo pa v pritličju. — Upravlilstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Somišljeniki!

Dne 14. t. m. se vrše dopolnilne volitve v mestni zastop Ljubljanski. Kakor vsako leto, tako tudi letos izrabljajo to priliko nasprotniki **slovenske in bele** Ljubljane za vsakovrstno obrekovanje narodnonapredne mestne uprave. Pod pretvezo skrbi za gmotni blagor prebivalstva hujskajo in izigravajo stan zoper stan, osebo zoper osebo, želeč zasejati v naše vrste razkol in potem ribariti v kalnem.

Doslej so se te nečedne nakane še vedno razbile ob Vaši razsodnosti, narodnonapredni volilci ljubljanski, in tako bodi tudi letos! Vestno in uspešno vrši narodnonapredna stranka že deset let svojo težavno nalogo, da ustvari iz razvalin popotresne Ljubljane dostojno prestolico slovensko. Da so v to svrhu neizogibne žrtve celokupnega prebivalstva, je naravno; toda previdnemu gospodarstvu naše vestne uprave se je posrečilo, omejiti te žrtve do skrajnosti. In po tej poti bo hodila tudi vnaprej, vršeč veliko kulturno in socialno misijo prve slovenske občine!

Z jasnim čelom vabimo torej Vas, **svobodomiselne slovenske volilce**, da združite dne 14. t. m. polnoštevilni svoje glasove na sledečja kandidata, katera Vam priporočamo po soglasnem sklepu Vaših zaupnikov.

Ti možje so:

Za I. volilni razred

ki voli v petek, dne 14. aprila t. l.:

Dr. Bleiweis Karol vitez Trsteniški**Grošel Fran**

častni meščan, ravnatelj dež. bolnice in posestnik;

trgovca in posestnik.

V Ljubljani, dne 4. aprila 1905.

Izvrševalni odbor narodnonapredne stranke.

Predsednik:

Dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški.

Klerikalna nesramnost.

Klerikalno časopisje je v sled smrti biskupa Strossmayerja v veliki zadregi. Strossmayer je bil svetovno znan cerkveni knez, mož, ki je užival ugled in spoštovanje pri vseh narodih, a da je bil ta veliki mož liberalnega mišljenja, to peče klerikalno sodergo, kakor živ ogenj. Po stari navadi jezuitov skušajo klerikalci popačiti jasno obličje velikega biskupa. Dunajski »Vaterland« je to začel z navadnimi falsifikacijami in »Slovenec« je preplonkal »Vaterlandov« članek. Kje je resnica, kažejo lastnoročna Strossmayerova pisma in dobe-

sedne njegove izjave. Nekaj smo jih citirali že zadnjič, nekaj jih navajamo danes. Iz teh pisem in iz teh izjav je videti, da je bil Strossmayer odločen nasprotnik klerikalcev. Pričajo pa to tudi druga njegova dejanja. Gotovo — Strossmayer je bil katoliški duhovnik, in je svoj duhovski poklic visoko čislal in ga vestno izpolnjeval. Ali klerikalec v zmislu Missijev, Mahničev, Jegličev, Stadlerjev itd. ni bil nikdar. Vedno je s sebi lastno odkritosrčnostjo obsojal početje Missijev, Mahničev in Jegličev. Strossmayer je bil katoliški škof in je skrbel za cer-

kvene potrebščine. Zanje je pa žrtvoval iz svojega in ni naganjal duhovnikov, naj na smrtni postelji leže ljudi trpinčijo, da bi njemu kaj zapustili, kakor delajo gotovi drugi škofje. Strossmayer je bil pa tudi liberalen škof. Ko je sprožil misel o ustanovitvi hrvatskega vseučilišča in je zanj žrtvoval veliko vsoto, je ustanovil zavetišče in ne govališe svobodne znanosti, ki išče resnice brez ozira na dogme, in ne katoliškega vseučilišča. Ko je ustanavljal drugi znanstveni zavod, je ustanovil jugoslovansko akademijo, ne katoliške, je ustvaril zavod, kjer se goji

znanost brez ozir na cerkvene nauke. A še več! Obsojal je sklepe I. hrvatskega katoliškega shoda in obsodil tudi ustanovitev hrvatske klerikalne stranke ter preklical sleparsko izrabljeni svoj podpis na oklie za ustanovitev klerikalnega dnevnika. »Furtimaš« se zovejo hrvatski klerikalci in Strossmayer je dal povod za to skrajno prezirljivo imenovanje. In moža, čigar besede in dejanja tako glasno pričajo, da je bil liberalen duhovnik, hočejo zdaj katoliški časnikarji mazači predstaviti kot — klerikalca!

Poznamo to staro klerikalno metodo, ali v tem slučaju ne bo ničesar pomagalo. Naroda klerikalci v tem slučaju ne bodo prevarili. Primerjal bo Strossmayer s temi Jeglič in Mahnič in kakor se že pišejo ti ljudje, ter sodil. Sodba seveda ne bo ugodna za te Jegliče. Zato so tudi proglasili, da Strossmayer zadnjih 20 let ni bil pri pravi pameti. Zadnjih dvajset let — odkar je namreč glede slovenskih razmer stal na strani napredne stranke, odkar je Mahnič iz škofijske palače v Djakovo moralno noven vrgel, odkar je obsojal Missio, katoliške shode in posebno Jegliča. »Slovenec« pravi, da Strossmayer zadnjih 20 let ni bil več prav zdrave pameti. Ali je to maščevanje, ker je Strossmayer po I. hrvatskem katoliškem shodu rekel, da škof zdrave pameti ne sme tako postopati, kakor postopa Jeglič? Bodi eno ali drugo, mrtvemu človeku v grob pljuvati, kakor je to storil »Slovenec«, je podlost, ker je bil mrlji eden prvih katoliških škofov na svetu, pljuvali pa so peresni hlapci enega zadnjih katoliških škofov na svetu. Sicer pa — vsak po svoji naturi. Slovenski liberalci smo vsekdar visoko spoštovali škofa Strossmayerja. V prvi vrsti zaradi tega, ker je bil vseskos naroden mož. Stross-

mayer ni bil ne hlapec Rima, ne hlapec Dunaja — služil je predvsem svojemu narodu in z vsemi svojimi močmi in z vsem svojim imetjem. Naj dasta Rim in Dunaj enkrat Slovincem škofa, ki bo vsaj blede senca biskupa Strossmayerja in hipoma boko- nec vsem nasprotjem. Spoštovali smo dalje Strossmayerja kot mecena. Na Slovenskem je bilo že par tisoč škofov, a vsi skupaj niso v dolgih stoletjih za svoj narod niti stotinke tega žrtvovali, kakor Strossmayer, nekateri pa so svoje bisage tako polnili, da so jokali celi rodovi. Seveda večni dedič je bil samo eden — to je Jeglič. Spoštovali smo končno Strossmayerja kot tolerantnega škofa naprednega mišljenja, ki je skrbel za svobodno znanost in umetnost in ustvaril južnim Slovanom pripomoček za povzdigo na podlagi svobodne, moderne, v svojem bistvu protiklerikalne kulture.

Klerikalce peče to, kakor bi jih kdo z razbeljenim železom drl. Peče jih, da se v globokem spoštovanju klanjamo katoliškemu škofu mi, ki smo zapleteni v najhujši boj s svojim lastnim škofom. Saj spoznavajo ljudje iz tega, da mi nismo sovražniki ne vere, ne cerkve, ne duhovnikov, marveč samo sovražniki slabih in hudobnih duhovnikov in zlorabe cerkve in vere v posvetne namene. In ker »Slovenec« duhovniki ne morejo ničesar odgovoriti na to, si pomagajo s podlimi sumničenji, češ, liberalci smo Strossmayerja ljubili le v primeri z njegovim denarjem in da je Strossmayer bogato plačeval naše spoštovanje. To je podlost, vredna kaknega ljubljence škofa Jegliča. Res, da je bil škof Strossmayer ustanovnik različnih slovenskih narodnih društev in da je za to in ono slovensko napravil kaj žrtvoval. Podlost pa je,

LISTEK.

Ali je Primož Trubar upesnitve vreden junak ali ne?

Gospodu prof. dr. Tomišeku odgovarja A. Aškerc.

(Dalje.)

Menda prvi slovenski pisatelj, ki si je upal o naši reformaciji izreči odkrito, pravično sodbo, je bil profesor Terdina. V svoji »Zgodovini slovenskega naroda« (1866) piše na str. 108, 114, 116 in 117 tako: »Šestnajsto stoletje je bilo zlati čas zgodovine našega naroda, celo dvestoletna doba svobodnega slovenskega vojvodstva se ne more temu stoletju na stran postaviti. V vseh ozirih je dosegel takrat naš narod visokost, kakoršne ne prej, ne pozneje. Žalibog, da je trpela ta svitla doba le sto let, zakaj v 17. stoletju Slovenci zopet v vseh ozirih zapadejo...«

August Dimitz se peča v svoji zgodovini kranjske dežele (»Geschichte Krains«, dve knjigi, Ljubljana 1874-75) seveda obširno z zgodovino naše reformacije in njenimi junaki, saj je bila poglavito prizorišče te dobe dežela

kranjska. Dimitz je pisal nemški in, kolikor vemo, ni bil Slovenec po pričanju, in vendar s kolikim spoštovanjem, kako objektivno, s kolikim navdušenjem piše na podlagi arhivskih aktov ta mož, ki je bil tudi c. kr. uradnik, o naših reformatorjih in o njihovem pomenu za našo slovensko kulturo! V II. delu, str. 198. pravi: »Aus dem Stande, der den Verfall der Religion verschuldet, sollte der Mann (Trubar namreč) hervorgehen, dem es beschieden war, nicht allein der evangelischen Lehre, allen Anschlägen der Gewalt zum Trotz, den Weg zu dem Herzen des Volkes zu bahnen, sondern auch dessen seit den Zeiten Cyrills und Methods vernachlässigtes und missachtetes Idiom im Dienste des religiösen Bedürfnisses zum Range einer Schriftsprache zu erheben...«

V III. delu, na str. 145. piše Dimitz: ... »die ganze Verwaltung des Landes, (Kranjske namreč) sein ganzes Kulturleben (za vlade nadvojvode Karla) beruhte auf der Initiative der protestantischen Bevölkerung; jede Anregung zu geistiger und materieller Entwicklung ging von dieser Seite aus, neben ihr gab es kein selbständiges katholisches Leben und Streben...«

Na str. 314. končuje kulturni pregled omenjene dobe s temi besedami: »Mit der Ausweisung des letzten Prädikanten und des letzten Schulmeisters aus Krain schliesst das 16. Jahrhundert, ein Jahrhundert des geistigen Aufschwunges, der frischen Entwicklung, wenn auch unter Kämpfen und Hindernissen mannigfacher Art. Es schliesst eine Kulturpoche, in welcher nicht allein das protestantische Bekenntnis, sondern auch der protestantische Geist, der Geist freier Forschung, selbständigen Denkens belebend auf die Tätigkeit eines reichbegabten Volkes gewirkt hat. Wir stehen am Markstein der entschiedensten Rückentwicklung...« Isti nazor razvija Dimitz na str. 379—80 še pregnanteje, piše: »Das 16. Jahrhundert war, wie anderwärts, auch in Krain ein Zeitalter hoffnungsvollen Aufschwunges, wiedererweckten Bildungsdranges und wissenschaftlichen Strebens. Sehen wir auch ganz ab von der religiösen Erneuerung, so lag schon in dem Grundprincip des Protestantismus Freiheit der Forschung das Arcanum zur Heilung aller mittelalterlichen Schäden des Volks- und Staatswesens. Auch das ständische Wesen konnte durch Aufnahme volkstümlicher Elemente, der Bürgerschaft und der Bauerschaft, zur wahren Volksvertretung werden und

den konstitutionellen Staat vorbereiten, welcher jedoch später an die ständischen Versammlungen angeknüpft hat, als diese längst unter der erdrückenden Hand des Absolutismus zu Postulantenlandtagen herabgesunken waren. Fragen wir aber, was Krain in materieller Hinsicht durch die katholische Reaction (»protireformacija«) verloren, wer kann dann den Schaden ermesen, welchen unser Vaterland durch die Zerstörung der protestantischen Schule und durch die schonungslose Vertreibung sovieler hochgebildeter Männer aus allen Kreisen der Bevölkerung, sovieler gewerbsfleissiger Bürger und Landwirte, erlitten hat? ...«

O šolstvu reformacijske dobe posebej piše Dimitz obširno. N. pr. v II. delu str. 273: »Der nächste Gegenstand, den Trubar in Gemeinschaft mit den Verordneten nach glücklich abgeschlagenem bischöflichen Sturm auf seine Sorge zuwendete, war die im Laufe der Zeiten in arge Vernachlässigung geratene Schule. Das Jahr 1563 sah die Errichtung der ersten landeschaftlichen Schule, eines Gymnasiums, welches unter die Leitung des bisherigen lateinischen Präceptors Leonhard Budina gestellt... wurde...«

Jako objektivno in z višjega stališča

piše o slovenski reformaciji in njenem pomenu tudi Andrej Fekonja v »Ljub. Zvonu« l. 1886. Na str. 355. pravi: »Veliki pokreti, polni životvornih in rodni idej, prihajajo ob času ter pretresajo društveni svet in mu dajejo življenja in sokov, borbe in posla dolgo vrsto let, mnogokrat veke in veke. Oni težijo za eno svrhu, za napredkom človeštva in se umirajo, ali dosegi ali nedosegi toliko, kolikor se je v začetku mislilo. Toda sled in spomin za njimi ostaje; kajti, ako tudi ne dosežejo vselej onega, kar nameravajo, navadno zrušijo eno od velikih zaprek ter zapuste čisto polje za nove pokrete... In taki pokreti objemajo po redi vse... narode; oni budé mnoge iz zaspanosti, ker se mnogim tedaj privikrat odpirajo vrata v kulturno in višje narodno življenje. In tak pokret je bil med drugimi pokret cerkvene reformacije, kateri je v sredini 16. stoletja neposredno zajel tudi Slovence ter posredno še druge Jugoslovane.« Na str. 422. zaključuje Fekonja (ki je bil župnik na Stajerskem) svoj članek tako: »Ž njim (z delom slov. reformatorjev) je bilo Slovincem vdahnjeno novo življenje...«

(Dalje prih.)

da piše »Slovenec«, kakor da bi bili tisti liberalci, ki so šli kdaj v Djakovo, le kak vinar koristi imeli od tega, kakor da bi bil kdaj kateri teh liberalcev zase kaj iskal in dobil. V tem oziru »Slovenec« pisarjenje ne doseže niti našega zaničevanja. Sicer pa vemo dobro, da izvirajo ta natolcevanja zgolj iz grde zavisti, ker je bil biskup Strossmayer pač podpornik različnih narodnih naprav, za slovenska klerikalna društva, za slovenske klerikalne naprave pa ni hotel ničesar dati, čeprav soga klerikalci vedno nadlegovali.

Organizacija slovenskih književnikov in časnikarjev.

V.

Dandanes ga že ni nobenega večjega naroda, kjer bi ne bilo za pisatelje in za časnikarje kolikor toliko preskrbljeno. Celo že pri Hrvatih se je nekaj storilo in sedaj se je storil tudi pri Slovencih prvi korak k ustanovitvi društva slovenskih književnikov in časnikarjev.

Bil je pač skrajni čas. Število slovenskih književnikov in časnikarjev se množi. Listov je čedalje več, občinstvo konzumira čedalje več knjig in časopisov, a delavci na tem polju so brez zaslonbe. Vseled slabih zaslužkov se ne morejo ganiti in so na milost in nemilost izročeni založnikom in izdajateljem listov. Preobloženi so z delom, tako da silno zgodaj izločajo v porabljive svoje sile. Založniki plačujejo dostikrat arametno nizke honorarje — a pisatelji morajo biti sploh veseli, da spravijo svoja dela v denar. In v slučaju bolezni, v slučaju brezposelnosti, v slučaju rodbinskih nesreč, v slučaju starosti in onemoglosti? Ogromna večina vseh pisateljev in časnikarjev po poklicu je v tem slučaju prepuščena sama sebi, brez pomoči. Lahko bi navedli več nad vse tragičnih slučajev. Ali ni nad vse tragično, da so morali zaslužni slovenski pisatelji na starost prositi miloščine, da so hčere odličnih pesnikov morale iti v tovarne kot delavke in so se pogrezile na dno življenja?

»Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev« ima nalogo, da zagotovi pisateljem in žurnalistom moralno in materialno podporo v vseh slučajih, ko so je potrebni in sveta dolžnost slovenskega občinstva je, da z izdatnim podpiranjem tega društva omogoči uresničenje rečenega nemena.

Glasom § 2. pravil društva slovenskih književnikov in časnikarjev je namen tega društva:

- Književnike in časnikarje združevati in podpirati ter pospeševati slovensko književnost in časnikarstvo;
- ščititi koristi in varovati ugled književniškega in časnikarskega stanu ter preskrbljevati članom službe in zaslužka;
- podpirati prave člane, njihove vdove in sirote ter si v ta namen ustanoviti podporni in pokojninski sklad.

Ta namen priča, da je društvo občekoristno. Ako hoče slovenski narod imeti zadosti dobrih književnikov in časnikarjev, mora temu stanu ustvariti najprej izdatno materialno zaslonbo. Če bodo ljudje videli, da slovenski književnik in časnikar ni že v naprej obsojen na stradanje, se bo marsikdo posvetil temu poklicu, ki je zdaj zakopal svoje talente v kaki pisarni. Kdo ve koliko Prešernov in Levstikov, koliko Jurčičev, Kersnikov in Aškercov se je že zadašilo v prahu pisarniških aktov na večno škodo vsemu slovenstvu.

Opetovano smo že poudarjali, da ima ves slovenski narod dolžnost podpirati društvo slovenskih književnikov in časnikarjev, ker deluje ta stan za koristi celokupnega naroda. Ni ga stanu, ki bi ne imel koristi od književnikov in časnikarjev. Koliko duševnega užitka so že sloven-

ski pisatelji preskrbeli slovenskemu občinstvu. Književniki in časnikarji so izobrazili jezik, storili silno mnogo za povzdigo splošne omike in razširjenje duševnega obzorja. Slovenska knjiga in slovenski časopis so več storili za narodno probajo, za omiko in kulturno povzdigo, za pridobitev političnih in drugih pravic kakor vsi drugi stanovi skupaj. Ni ga stanu, za čigar interese bi časnikarstvo že ne bilo šlo sto in stokrat v boj, ne glede na splošne interese, ki jih časnikarstvo brani in pospešuje. Ali je torej preveč, če pravijo slovenski književniki in časnikarji, da ima ves narod dolžnost podpirati njih društvo? Gotovo ne!

Vojna na Daljnem Vstoku.

Pomorska bitka pri otokih Anambas.

Po poročilu »Handelsblada« v Amsterdamu, ki smo je že včeraj priobčili, se je vnela pri otokih Anambas, kjer je admiral Roždestvenski zbral svoje ladje, velika pomorska bitka.

Otoki Anambas se nahajajo 180 morskih milj severovzhodno od Singapura v morski ožini med Malajskim polotokom in otokom Borneo ter spadajo Nizozemski.

Podrobnosti o pomorski bitki ni in se sploh še ne ve gotovo, ali se je bitka dejansko že pričela.

Znano je le toliko, da je bilo rusko brodovje v torek usidrano pri otokih Anambas. Kaj se je pozneje zgodilo, ali se je res že vnela bitka med Roždestvenskim in japonskim brodovjem, ali je rusko brodovje morda od tamkaj že zopet odplulo proti severu, ne da bi zadelo v sovražnika, vse to je še sedaj zavito v nepredorno temo.

Vendar pa je bolj verjetno, da se je sovražno brodovje že zgrabilo, kakor nam sporočajo vesti iz najrazličnejših virov.

»Daily Express« poroča iz Bata-vije: Brzjavka, ki jo je sprejel guverner nizozemske Indije od poveljnika nizozemskega brodovja, zatrjuje, da se bije v bližini otokov Natuna (otoki Natuna so v bližini otokov Anambas v morakem prelivu med malajskim polotokom in Bornejom) med ruskim in japonskim brodovjem velika pomorska bitka. Podrobnosti še ni.

»Lloyds« javlja iz Singapura: Posadka nekega tu sem dospellega parnika pripoveduje, da je slišala pri otokih Anambas silno grmenje topov.

Najbrže se je med Roždestvenskim in Togom že vnela pomorska bitka. Parnik je spremenil svoj kurz, da bi ne prišel v bližino bojišča. Neki drugi parnik, ki je priplul v Singapore, pa je sporočil, da je 11. t. m. ob 2. uri popoldne srečal v bližini Pulmonita veliko vojno brodovje. K njemu je priplula neka torpedovka, da se naj izkaže, katere narodnosti da je, nakar je smel parobrod mirno nadaljevati svojo vožnjo.

»Morning Post« pa poroča iz Šanghaja: Kapitan nekega tu sem dospellega parnika pripoveduje, da je srečal pri otokih Amfidrite v Kitajskem morju v sredini med Filipinami in Anamom veliko vojno brodovje, ki je plulo proti jugu.

Sodi se, da je bilo to ladjevje japonsko, ki je bilo na potu, da napade admiral Roždestvenskega.

Vtis vesti o pomorski bitki v Tokiju.

Berolinski »Lokalanzeiger« javlja iz Tokija: Vest, da se je vnela pomorska bitka, je izzvala v Tokiju velikansko razburjenost. Za najstrašnejše, kar bi se moglo zgoditi, se smatra to, da bi si rusko brodovje pridobilo v kakem kitajskem pristanišču svojo operacijsko bazo in bi odločilnega boja s Togom ne sprejelo preje, dokler bi se ne združilo s vladivostoškimi ladjevjem.

»Daily Telegraph« se brzjavlja iz Tokija: V tukajšnjih krogih se sodi, da ima Roždestvenski namen,

razdružiti japonsko brodovje, vendar pa vlada na Japonskem v vseh krogih prepričanje, da admiral Togo ne more podleči.

Japonske križarke v prelivu Basilan.

Iz Manile na Filipinih se brzjavlja: Parnik »Empire«, ki je dospel semkaj iz Avstralije, poroča, da je srečal v morskem prelivu Basilan med otokoma Mindanao in Borneo veliko japonsko križarko, ki je plula ob obali proti jugu in pridno preiskovala vse morske zalive, ako bi ne našla kje skritih sovražnih ladij. Tudi ob obrežju Cochinchine baje križarjijo japonske križarke, da bi preprečile, da bi se rusko brodovje preskrbelo s provijantom.

Tretje rusko brodovje.

Iz Džibuti se poroča: Tretje rusko brodovje se je pojavilo v bližini otoka Sokotre v Arabškem zalivu. Ta eskadra sestoji iz štirih oklopnih, dveh križark in pet transportnih ladij. Ako bo plula po 10 morskih milj na uro, dospe v Kitajsko morje v desetih dneh.

Z mandžurskega bojišča.

Po poročilih iz Mandžurije koncentrujejo Rusi svoje voje med Čang-čunom in Kirinom ter silno utrjujejo svoje pozicije. Voj generala Madrikova je v neprestani dotiki z japonskim levim krilom, kjer se vrše neprestano ljuti boji. Pričakuje se, da se v kratkem vname velika bitka. Čuje se, da so Rusi na otoku Sahalinu oborožili vse zločince ter jim obljubili, da sem jim kazen odpusti, ako se bodo hrabro borili. Posadka na Sahalinu šteje sedaj 3000 mož.

Iz Londona pa se poroča: General Nogi prodira v brzih pohodih proti Cici karju, da bi Rusom zastopil pot proti Harbinu.

General Linevič se trudi na vse načine, da bi to preprečil. Kuruki prodira proti Ninguti, Oku proti Kirinu, Kavamura pa skuša obiti rusko levo krilo.

Obsojen general Steselj?

Krakovski »Czas« poroča iz Petrograda: V vojaških krogih se govori, da je obsojilo vojno sodišče generala Steslja radi kapitulacije Port Arturja na — smrt. Ta sodba pa se ne bo izvršila in tudi ne razglasila.

Sleparstva pri japonski vojni upravi.

Kakor se poroča iz Jokohame, so prišli v Hokajdi na sled velikemu sleparstvu.

Tvrda Okura & drug je izvršila večja naročila japonske vlade in prejela za to 4 milijone 620.000 jenov.

Sedaj se je pa izkazalo, da je pravilno zaslužila samo nekaj nad dva milijona in da je za ostala dva milijona vlado osleparila. V tej stvari sta prizadeta ministrski predsednik grof Katsura in vojni minister Terauchi. Sleparstvu je prišel na sled računski odsek poslanske zbornice.

Iz odsekov.

Dunaj, 12. aprila. Proračunski odsek je nadaljeval debato o proračunu trgovinskega ministrstva. — Trgovinski minister baron Call je povedal, da se Avstrija udeleži londonske razstave leta 1906, ker hoče s tem svoje produkte uvažati direktno na londonski trg. Zato se ustanovi tudi v Londonu avstrijska importna hiša. Istotako se namerava vlada udeležiti milanske razstave ter dovoliti podporo razstavi v Libercih leta 1906. — Posl. Maxorana je govoril o neznosnih varnostnih razmerah v področju svobodnega pristanišča tržaškega. — Vsa poglavja trgovinskega ministrstva so bila nato sprejeta, nakar je prišlo na vrsto poljedelskega ministrstva poglavje gozdarstvo ter bilo po kratki debati sprejeto. V popoldanski seji je bila razprava o rudarstvu in fužinah. — Posl. dr. Žitnik je obširno govoril o neznosnih razmerah na rudniški ljud-

ski šoli v Idriji ter predlagal sledečo resolucijo: »Poljedelsko ministrstvo se nujno prosi, da po možnosti zboljša plače učitelstvu rudniške šole v Idriji.« (Kolika hinavščina moža, ki v dežel-nem zboru obstriža proti zboljšanju učiteljskih plač!) Vse točke poglavja so bile sprejete, nakar je predsednik zaključil predvelikonočno zasedanje.

— V carinskem odseku se začne razprava o carinskem tarifu z generalno debato, a podrobna razprava se razdeli v osem skupin, tako da se zakon v 14 dneh dožene. Med razpravo o carinskem tarifu v plenumu bodo seje vsak dan, a razprave proračunskega odseka se med tem črneje. Vlada potrebuje čimprej carinski tarif, da na njegovi podlagi stavi konkretna vprašanja v Buda-pešto o gospodarskih prenosovah v skupni državi.

Kriza na Ogrskem.

Dunaj, 12. aprila. Posl. princ Liechtenstein je govoril na kršč. socialnem shodu o položaju ter izjavil: »Niti eno uro se ne damo več izkoriščati. Najmanj pa bomo nosili stroške za priprave za personalno unijo. Tudi ne bomo trpeli, da bi se med krono in Kossuthom sklenil kompromis, ne da bi se pozvalo nasrzen. Niti v vojaškem niti v gospodarskem oziru se ne sme dati Ogrski koncesije, ki je mi Avstriji ne odobrimo.«

Dunaj, 12. aprila. Danes je cesar imel z načelnikom generalnega štaba baronom Beckom daljše posvetovanje, ki se jutri nadaljuje. Razen njega pokliče cesar še druge vojaške dostojanstvenike. Vsa ta posvetovanja so zaradi narodnih koncesij, ki se naj dajo Madjarom v armadi.

Budapešta, 12. aprila. V današnji seji je utemeljeval poslanec Eötvös svoj predlog, naj izreče zbornica grajo in obsodbo bivšemu predsedniku Perczelu in grofu Tiszi zaradi protiusustavnih dogodkov. Vojah 18. novembra in 13. decembra. Za predlog pa niso bile vnete vse stranke združene opozicije, ker je prišlo k seji le kakih 100 poslancev, dočim je večina članov Kossuthove stranke nalašč izostala. — Na predlog podpredsednika Bolgarja se o predlogu niti glasovalo ni.

Položaj v Macedoniji.

Solun, 11. aprila. Pri Zagari-zaniju je bila največja bitka, kar jih je bilo letos. Spoprijelo so se grške in bolgarske čete. Grki so grozno mesarili ter niso prizanašali ne ženam in otrokom. — Na bojišču je obležalo nad 70 oseb, med njimi več žen in otrok.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 12. aprila. Tiskovna konferenca je sklenila na predlog vodje petrogradske brzjavne agencije, da se za brzjavke, ki so namenjene časopisom, odpravi cenzura.

Petrograd, 12. aprila. Vse-ruski profesorski kongres, ki zboruje že od 7. t. m., je sprejel resolucijo, v kateri se poudarja potreba, da se nemudoma napravi pravno razmerje na demokratični podlagi. Javno mnenje odločno zahteva vpliv na tok državnih poslov. Celokupno prebivalstvo, brez razlike narodnosti, vere in stanu, se mora v enakem razmerju pritegniti k ljudskemu zastopstvu.

Petrograd, 12. aprila. Ker so baje vse obljube tovarnarjev napram delavcem ostale neizpolnjene, izbruhne baje na dan drugega ruskega velikonočnega praznika, ki bo letos ravno 1. maja, splošni štrajk. — Posebno po vsi ruski Poljski je pričakovati za prvo polovico meseca maja velike izgrede rezervistov in štrajkujočih delavcev.

Dopisi.

Iz Hude južne. Čudna so božja pota, po katerih nas vodijo naši božji namestniki. Mi smo tukaj tuje pri gradnji železnice, ali tudi nas ne puste gospodje nunci pri miru. Pred kratkim smo bili napa-

deni v listu »Gorica«, da se delamo nore iz svetega postnega časa, da sta bili namreč dve veselici na pe-pelnično sredo, da so namreč delavci imeli veselico pri Kemperlu, gospoda pa da se je zabavala v gostilni pri Klandru ob zvokih vojaške godbe iz Gorice. No radi teh veselice poročamo v kratkem kaj več gospodom dopisnikom »Gorice«, kateri so napravili tudi javen protest proti tem veselicam. Nismo mislili nato odgovarjati, ker se nam je preneumno zdelo njih počenje, ali ker so oni taki, da hujkajo in se lažejo po časopisih, jih sedaj mi vprašamo, ker so pisali, kako da je bilo ljudstvo razburjeno radi veselice, ako bodo tudi pisali, kako je sedaj tisti far razburjen, ki ima barako in gostilno v Hudi južni, ker se mu je njegova kuharica izneverila, da se je v družega zaljubila in ako bodo oni prvi protestirali, da ima ta far gostilno, da se njegova kuharica v svetem postnem času ženi, in proti tistemu, kar se je neki dan v tej farški baraki na stopnicah godilo itd. Njihov protest je bil naperjen proti vsem, kateri so se veselice udeležili, da so šeme in da delajo javno pohujšanje, kateri so veselico napravili itd. Sedaj pa vprašamo te gospode, kdo dela večje pohujšanje in je večja šema, tisti, ki se poštene veselice udeležijo, ali pa tisti far, ki gre k barabam barako napraviti, da se potem take stvari notri gode in da si potem far radi kuharice tako pete okrog brusi, da se mu ljudje smejejo in da celo otroci s prstom za njim kažejo, da bode sedaj sam za krčmarja v baraki? In kdo se dela bolj norega iz svetega postnega časa: tisti, kateri so se veselice udeležili ali pa far s svojo kuharico, ki se v svetem postnem času ženi, da se ljudje menijo, da bode veliki petek njena očet? Sedaj pričakujemo odgovora in pa gospoda nunc, ako bode prišel s predpasnikom, da bode za kuharja in natakarja, ako mu kuharica odide. Na svidenje, gospod nunc!

Železničarji.

Biskup Jos. Jur. Strossmayer †.

Brzjavne sožalnice

prihajajo neprestano iz celega slovenskega sveta, a tudi med nasprotniki narodnosti in vere je v el pokojnik prijatelj in čestilec, kakor kaže na pr. brzjavka izraelskih bogoslovnihi občin, dr. Hoisla iz Rogatca i. dr.

Za Strossmayerjevo spomenik.

Prispevki za spomenik dežujejo od vseh strani. Družba sv. Jeronima je darovala 1000 K, razni denarni zavodi 6000 K, mestna občina v Požegi 500 K, razna društva in privatniki so darovali mestoma po 30 do 100 kron.

Pogreb.

V Djakovu se je ustanovil mešanski odbor za preskrbovanje stanovanja, ki jamči, da bodo vsi tujei, dasi jih že sedaj mrgoli celo mesto, postreženi s stanovanjem in hrano. Najbrže ne bo iz Zagreba zadostoval samo en poseben vlak, ker že sedaj čaka v Zagrebu na vlak mnogo družtev in deputacij. Praški župan dr. Srb s petorico občinskih odbornikov je že sinoči prispel v Zagreb.

Hrvaško ženstvo za Strossmayerja.

Hrvaško ženstvo je tudi pri tej priliki pokazalo, da je zrelo za vsak večji politični pojav. Zagrebške dame so zbrale med seboj lepo vsoto, s katero kupijo prekrasen venec na Strossmayerjevo krsto s trakovi, ki nosijo napis: »Zagrebčanke zahvalne — velikomu hrvaškemu prosvjetniku«. Obenem prirede mašo zaduš-nico, h kateri pridejo v žalni obleki vse zavedne zagrebške rodoljubkinje.

Strossmayerjeve zadušnice po Slovenskem.

Celjski rodoljubi so menda med Slovenci prvi, ki počaste z žalujočo manifestacijo spomin velikega Strossmayerja. Jutri se zbero vsa celjska narodna društva in posamezni rodoljubi in rodoljubkinje ter odkorakajo k posebnim maši zadušnici v kapucinsko cerkev.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. aprila.

— Ljubljanske obč. volitve. Po neljubi pomoti je včeraj izostala iz lista notica o izidu več-rājnje obč. volitve iz II. razreda. Izvoljeni so bili brez vsakega boja kandidatje narodno-napredne stranke, in sicer so dobili gg. Anton Svetek 228, Anton Gorše 223 in Jakob Dimnik 213 glasov.

— Deputacijo občinskega sveta k pogrebu biskupa Stross-

mayerja vodil bode — ker se župan zaradi obolelosti udeležiti ne more, podžupan pa je po opravih zadržan — občinski svetnik dr. Karol Triller. Poleg njega bodo mesto ljubljano pri pogrebu zastopali še občinski svetniki Josip Lenče, Vilja Predovič, Josip Prosenec in Ubald pl. Trnkoczy.

— „Triglav“ in Strossmayer. Iz akad. društva „Triglav“ nam piše: Povodom smrti svojega večletnega častnega člana prevz. vlad. inženir Josipa Juraja Strossmayerja je akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu takoj, ko se mu je javilo, da je nehalo biti preblogo srce staroste velikih Slovanov, poslalo v izraz sožalja na stolni kapitelj v Djakovo sledečo brzojavko: „Ob grobu svojega dolgoletnega častnega člana, dike in ponosa Jugoslovancov, nedosežnega vzora vsej slovanski mladini, globoko žaluje ter bitko občuti nenadomestljivo izgubo slov. akad. društvo „Triglav“ v Gradcu.“ Poleg tega, ki ga položi deputacija „Triglava“ na grob nepozabnega dobrotnika in ljubitelja Slovanov, je podarilo društvo „Družbi sv. Cirila in Metoda“ 50 kron — (s prispevkom t. č. predsednika.) Društvo oficijalno žaluje za dragim pokojnikom dva meseca. Maše zadušnice celjskih narodnih društev se je udeležil predsednik z velikim številom društvenikov „Triglava“. Zvečer so se zbrali tovariši v „rdeči sobi“ „Narod. Doma“, da darujejo zadnjo žrtev mrtvom največjemu in najslavnejšemu Jugoslovancu Slava mu in večni spomin!

— Jeseniške novice. Včeraj se je vršila pred c. kr. okrajnim sodiščem v Kranjski gori kazenska razprava vsled tožbe gospoda Jurija Auerja, šefa tvrde G. Auerjevi dediči v Ljubljani, zoper g. Karla Luckmanna, ravnatelja Kranjske industrijske družbe na Savi Jesenicah, zaradi razžaljenja časti. Le-ta se je namreč o priliki izvolitve častnih občanov na Jesenicah, med katerimi je bil tudi g. Auer, razžaljivo izrazil o zadnjem. Pravda se je končala s poravnavo, vsled katere je dal g. ravnatelj Luckmann obtožitelju gospodu Auerju častno izjavo, se zavezal plačati za jeseniško podružnico „Družbe sv. Cirila in Metoda“ 200 kron in vse pravne stroške. — Tožitelja je zastopal dr. Triller, obtoženca pa dr. Vallentschag iz Ljubljane.

— V zadevi celjske slovenske gimnazije se je razpravljalo v nedeljo na političnem shodu v Teharjih. Posl. Berks, katerega je „Slovenec“ dolžil, da dela za hrbtno celjskih Slovencev za premestitev slovenskih samostojnih gimnazijskih razredov iz Celja, je v svojem govoru naglašal, da ni v tej stvari ničesar zakrivil, nekaj zadnji njegov korak v tej zadevi je bil, da je v seji državnega zbora 13. marca 1903 odločno zahteval, da se slovenska gimnazija na noben način ne sme premestiti iz Celja. Povedal je tudi, da se je na izrečno zahtevanje dra. Dečka prodaja njegovega travnika, ki se je sklenila brez Berksove vednosti v Gradcu, razveljavila. Na interpelacijo, zakaj ni že prej te zadeve pojasnil, je Berks odgovoril, da tega ni storil, ker je bil baš takrat, ko se je izvedelo o prodaji dra. Dečkovega travnika, bolan, dalje ker se ni čutil prizadetega, saj se je vsa zadeva izvršila brez njegove vednosti in za njegovih hrbtno v Gradcu, najbolj pa zaradi tega, ker ni hotel delati neprilike dr. Dečku. — Ker je kupna pogodba z dr. Dečkom, kakor je zatrjeval Berks, razveljavljena in se je sedaj vsa zadeva že vsestransko pojasnila, je upati, da se pomire duhovi, katere je prav na umeten način razburjal „Slovenec“, da bi iz razburjenosti na štajerskem koval političen kapital zase in bi mogel tem laglje ribariti v kalnem.

— Župnik borovniški, gospodine Gustav Schiffner je ustrelil velikega kozla. Mi smo priobčili notico o nekem njegovem računu za pogreb žene preserskega čuvaja A. Hrovatina. Povedali smo, da je znašal račun 34 K 20 h. Župnik se je oglašil najprej v „Slo-

venec“ ter tam trdil, da je večji del zaračunane vsote odstopil župniku v Preserju, sicer pa, da ni računsl 34 K 20 h marveč 28 K 20 h. To nam je dalo povod, da smo se informirali natančneje. In res, prišli smo župniku na njegove zvižaje. Gospodine Gustav Schiffner je imel — pogum poslati še nam popravek. Obdružujemo njegovo predrznost. Mož pač ni slutil, da imamo smodnik že pripravljen. Mi smo gospodina Schiffnerja le malo pardonirali, ker smo radi velikodušni posebno če se gre za duhovnika, ki ga sicer ni prav resnim šteti. Ali zdaj mu tudi pri najboljši volji ne moremo priznati. Gospodine Schiffner nam piše: »Z ozirom na dopis z dne 15. marca 1904, št. 61 iz Borovnice med dnevnimi vestmi Vašega lista, prosim, da objavite pod istim naslovom »Duhovnik-oderu« v smislu tisk. zak. § 19. na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek: 1. Ni res, da sem sodeloval pri omenjenem pogrebu samo 10 minut, pač pa sem šel na pogrebni kom naproti do kapelice Matere Božje, kjer se je krsta blagoslovila, vodil potem spreved v cerkev, kjer so se vršile navadne pogrebne molitve ter potem na pokopališče. Pri vsem tem opravilu me je spremljal tudi farni kaplan. 2. Ni res, da sem napravil račun za to opravilo 34 K, pač pa je znašal ves račun 28 kron 20 h in sicer: Osebo izbrani grob na pokopališču 8 K, zvonjenje v farni cerkvi 1 K 60 h, pristojbina župniku in kaplanu (kondukt, štola, sveče) 11 K 4 h, strežniki 36 h, na račun osmine župniku in kaplanu (2 maši, libers) 5 K 40 h in cerkvi ob osmini 1 K 80 h. — Vsota 28 K 20 h. — 3. Res je tedaj, da sem prejel zase 9 K 64 h, za kaplana 6 K 60 h; ni pa res, da odiram sloje in živim v preobilici. Borovnica, dne 10. aprila 1905 — Gustav Schiffner, župnik — Župnik pravi torej, da je zaračunal 6 K manj kakor smo mi poročali. Tudi 28 K 20 h je preveč za desetminutno sodelovanje. Ali gospodine Schiffner je račun umetno znižal, kajti ni računl tega, kar je moral A. Hrovatin plačati cerkovniku. Gospodine Schiffner si je torej pomagal z zvižaji. V »Slovenec« je trdil, da je moral večji del zaračunane vsote odšteti preserskemu župniku, v čigar fari bi se morala ranjka pokopati. A tu se je gospodine Schiffner zopet urezal, kajti A. Hrovatin je preserskega župnika sam plačal. Hrovatin je preserskemu župniku plačal 31 K 58 h, kaplanu, ki je pogreb spremljal do borovniške meje pa 3 K. Kaplan je človeško računl, zahteval je samo 3 K. Navadnega železniškega čuvaja je torej pogreb veljal 31 K 58 h + 3 K + 28 K 20 h + pristojbino borovniškemu mežnarju. Ali ni to oderuštvo? Radovedni smo, če bo gospodine Gustav Schiffner še kdaj pošiljal popravke, če se bodo devali njegovi računi na rešeto.

— Kaplanu Šlambergerju je kazen povišana. Nad sodišče v Gradcu je kaplanu-svinjarju Šlambergerju povišalo kazno od 18 mesecev na tri leta poostrene ječe.

— Poučen izlet priredi fer. akad. društvo »Prosveta« v mestno elektrarno v soboto, 15. t. m., ob 7. uri zvečer. Vodstvo po elektrarni je blagovolil sprejeti gosp. inženier Cihua. Iz eta se lahko udeležijo vsi, kdor se pripravi do sobote opoldne odboru »Prosvete«.

— Učiteljska zborovanja. Na veliko sredo, t. j. dne 19. t. m., bodo zborovala v »Narodnem domu« v Ljubljani tri učiteljska društva, in sicer ob 9. uri: »Slovensko deželno učiteljsko društvo«, ob 10. uri: »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta« in ob 11. uri pa: »Vdovsko učiteljsko društvo«.

— Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih. V soboto, dne 15. t. m. se vrši ob 5. uri popoldne v mestni dvorani odborova seja z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročila predsedstva. 2. Poročila blagajnika. 3. Posvetovanje o napravah, ki naj jih podružnica izvede v takodnem letu. 4. Posvetovanje o neki vlogi »Zadruga pekov v Ljubljani.« 5. Eventualni predlogi.

— Radovljiska podružnica »Slovenskega plan. društva« priredi v nedeljo, dne 16. aprila t. l. ob 3 uri popoldne v prostorih hotela »Toplice« na Bledu svoj redni občni zbor. Razpravljalo se bo o važnih točkah, posebno glede planinskih koč in se člani in prijatelji društva vabijo na mnogobrojno udeležbo.

— Zopet gozdni požar. Pretečeni petek je čistila posestnikova hči Marija Juvan iz Naslopa, okraj litijski, domači travnik in je nagrabljeno listje ob bližnjem gozdu zažgala. Vsled hudega vetra se je ogenj razširil na gozd, katerega je uničil okoli sto kvadratnih metrov in povzročil precejšnjo škodo. Domačini so pogasili ogenj v dveh urah.

— Utonil je 9. t. m. zvečer 18letni posestnikov sin Ivan Svetličič iz Spodnje Kanomlje pri Idriji. V Obidovšici je pil s svojimi prijatelji in se precej vinjen podal od njih. Med potoma je prišel na neko nevarno strmo mesto, Podreber imenovano, kjer mu je spodrsnilo, da je padel v spodaj ležeči jarek, kjer je utonil. Pred nekaj leti je na istem mestu potonesel neki občinski sluga.

— Utopljenec so našli 8. t. m. v Savi blizu Trbovelj. Mrtvec je okoli 60 let star in po zunanosti soditi berač. Najbrž je žganju zelo vdani berač Gašper Dolanec iz Kočce pri Litiji, ki je pred nekaj časom izginil brez sledu.

— Državnozborna dopolnilna volitev za kmečke občine Bruck-Ljubno se je vršila včeraj. Kandidatje so bili trije: bauerbündler baron Rokitsky, klerikalec Schwaiger in soc. demokrat Resel. Med Schwaigerjem in Reslom pride do ožje volitve, dočim je ostal baron Rokitsky v manjšini.

— Za spomenik pok. Iv. Nabergoju. Tržaško politično društvo »Edinost« je izdalo oklic, v katerem pozivlja na prispevanje v svrhu, da se postavi Iv. Nabergoju dostojen spomenik. Doneske sprejema omejeno društvo.

— Društvo »Ljudski oder« v Trstu priredi 18. aprila ob 8¹/₄ uri zvečer v dvorani »Delavskega doma«, ulica Boschetto 5 II. nadst., predavanje. Predmet: »Znanost in delo«, predava gosp. Ivan Novak, odvet. kandidat. Vstopnina 20 vin.

— Nadebudna mladina. Predvčeršnjim popoldne so se prišli v Trstu na nekem travniku dečki pretepati. Pri tem je bil 12letni Alojzij Erbis težko ranjen z nožem v hrbet, ledja in med rebra. Anton Karis, ki ga je oklal, je ubežal.

— Tatvina. 43letni Jožef Sattler iz Logatca je zmaknil v Trstu v neki gostilni nekemu sopivcu uro in verižico. Policija ga je djala pod ključ. — Občinski zastop v Gradcu na Primorskem je bil te dni razpuščen na brzojavno odredbo tržaškega namestništva. Prebivalstvo je bilo zadnji čas jako razburjeno proti stanešinstvu, ki mora imeti že dosti grehov na svoji vesti!

— Izpred sodišča. Kazenske razprave pri tukajšnjem deželnem sodišču: Janez Rasinger, pastir v Žerovnici in Janez Bizjak, mlinarjev sin v Mostah, sta bila v Copovi gostilni v Žerovnici. Tja sta prišla tudi delavca Janez Medved in Ludovik Potončnik. Ker sta ostala brez polnoči v gostilni, ni bilo to obtožencema všeč, ter sta začela brez vzroka zabavljati. Takoj po mirnem odhodu teh dveh delavcev sta skočila obdolženca za njima. Bizjak je po obrazu udaril Potončnika že v veži. Zunaj gostilne sta pa priletela za Medvedom in Potončnikom, začela sta po njima udrihati; drugi je utekel, Medveda sta pa tako udrihala, da so se mu možgani pretresli in da desne roke več dni niti vzdigniti ni mogel. Obsojena sta bila vsak na 5 mesecev težke ječe.

— France Trkal, dninar na Hrušici, je prišel v kuhinjo Werglesove gostilne in nagajal domači dekli pri delu. Navzoč je bil tudi 14 let stari Werglesov stričnik. Na krčmarjevo pripombo, če se ne boji vpricho nedostalega fantiča tako govoriti, ga je zavrnil obdolženec z besedami: »Se tebe ne!« Nato ga je sunil z odprtim nožem, katerega je imel v rokavu skritega pod levo oko, tako da se mu je takoj kri vtila. Zamažil je še enkrat proti njemu, a ga je pravdočasno od sebe sunil krčmarjev svak in zabil nadaljno večjo nesrečo. Obsojen je bil na 5 mesecev težke ječe.

— Tomaž Volkar, posestnik v Št. Vidu, je prišel nekega popoldne nejevoljen domu, ker ni izterjal v hribih neki dolg. Doma je bila 77 let stara preužitkarica in babica Marija Novak, s katero se je začel pripravati zaradi tega, ker je Novak poslala njegovo ženo po žganje. Končno je preužitkarico v sobi okoli zasakal, jo v njeno kamro porinil ter jo z obuto ного suval. Pri tem ravnanju ji je bila kost v levem stegnu zlomljena. Obsojen je bil na 3 mesece težke ječe.

— Na Bregu stanujoč Daničar nadleguje že več časa s svojim »milodonešim« cvilenjem stanovalce na obeh bregovih Ljubljane. Ali se temu ne da odopomoči?

— Pustolovec, ki se je izdajal po Ljubljani, Celovcu in Celju za strojevodjo, si je nadeval ime Gottlieb, Rumpf in Tieber. Ogoljufal je eno stranko v Celovcu, eno v Celju za 20 K, štiri pa v Ljubljani za skupno škodo 101 K. Ko bi pa še kaka stranka goljufije naznanila, naj to nemudoma stori, da se ne bode zavlačevala preiskava. Sojen bo v Ljubljani.

— Konji so se splašili včeraj dopoldne Perdanovemu hlapcu Francetu Stoparju na Zaloški cesti in zadeli v voz posestnika Franceta Dimnika, kateremu so napravili za 5 K škodo, katere mu je Stopar takoj povrnil.

— Mladi beračici. Po Ljubljani vedno hodita beračici 12letna Ana Mlakarjeva in Marija Bernardova, obe iz Šiške. Deklici beračita včasih od hiše do hiše skupno, včasih pa posamezno. Glede na vzgojo bode beračenje poznejša leta na deklici gotovo slabo vplivalo. Se-li ne da temu priti v okom?

— Sumljiv Lah se je zadnji čas potepal brez vsakega posla po postojnski okoli. Ko ga je orožništvo prišlo, so dobili pri njem 600 K denarja. Izročili so ga tukajšnjemu c. kr. deželnemu sodišču v preiskovalni zapor. Lah pravi, da se piše Magnani.

— Delavsko gibanje. Včeraj se je odpravilo z južnega kolodvora v Ameriko 16 Slovencev in 68 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 39 Hrvatov. — V Pasovo je šlo 90, v Heb 100, v Inomost 60, na Westfalsko 70, na Jesenice 39, v Hrušico pa 40 Hrvatov, 37 Macedoncev in 40 Ogrov. — Iz Hrušice je prišlo 40 Ogrov in 20 Macedoncev. Z Dunaja 60 Kočevarjev. — Na Dunaj je šlo 60, v Budimpešto 50, v Ljubljani pa je ostalo 39 laških zidarjev.

— Izgubljene in najdene reči. Neka dama je izgubila včeraj drno denarnico, v kateri je imela 9 K denarja. — Na južnem kolodvoru pa je bil izgubljen, oziroma najden zavitek smodk in zavitek delavske obleke. — Policijski stražnik Albin Bergant je našel zavitek smodk.

— Ljubljanska društvena godba priredi danes zvečer v hotelu »Ilirija« (Kolodvorske ulice) društveni koncert za člane. — Začetek ob 8. uri. — Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

— Posredovalno delovanje mestne posredovalnice za delo in stanovanja v Ljubljani v mesecu marcu. V primeru z lanskim letom enakega meseca je ostalo posredovanje v tem mesecu na enaki višini. V primeru s prejšnjim mesecem pa je došlo v tem mesecu nekoliko več oglasil. Kakor lansko leto v tem času, je tudi sedaj primankovalo uslužbencev, tako da je došlo več ponudb za delo, kakor delojemalcev. Primanj kovalo je pri moškem delu zlasti kmetekih delavcev, vrtnarjev ter prometnih uslužbencev, pri ženskem delu pa kmetekih poslov, gostilniškega kuhinjskega osebja, ter deloma tudi hišnih poslov. Novih oglasil za vaje ne ni došlo. Posredovanje s stanovanji je bilo dokaj živahno, ter deloma tudi oddanih.

* Najnovejše novice. Obesili so v Nancyju avstrijska državljana Schappa in Sanzerja, ki sta umorila in oropala nekega ruskega krošnjarja.

— Leopold Wölfling (bivši avstrijski nadvojvoda) je prvi član vladarske rodbine, kije bil sprejet v švicarsko državljansko zvezo. Novi republikan pa mora tudi izpolnjevati vse državljanske dolžnosti. Ker je že 36 let star, vrstili so ga le med deželne brambovce, in sicer kot prostaka.

— Zarota v Parizu. Razen stotnika Tamburinja so zaprli še stotnika Volperta in grofa Hensena, ki sta služila s Tamburinijem zaeno v legiji tujecev.

— Obstrukcija v šoli. Vseučiliščniki v Sofiji, večinoma socialisti, demonstrirajo proti novemu disciplinarnemu redu ter z obstrukcijo zabranjujejo predavanja.

— Bolgarski knez Ferdinand obiskuje evropske dvore baje le zato, da jih prepriča, da je njegov položaj vsled macedonskih nemirov nezdružljiv.

— Za spomenik grofu Tolstemu izdeluje naorče knez Trubeckoj.

* Dragocen dar. Glasoviti matematik Steiner je spodbetka jako revno živel in je moral poučevati in si z inštrukcijami služiti svoj kruh. Njegova slava se je pa hitro razširila in leta 1834 je postal profesor berlinskega vseučilišča in član akademije. Rodil se je v Švici od siromašnih kmetekih staršev in je kot deček krave pasel. Ko so ga ne-

koč pozvali k nekemu dvornemu obedu, sedel mu je nasproti visok dostojanstvenik, ki je očitno preziral uče jaka. Da bi ga razjezil, vpraša ga brez mize: »Povejte mi, dragi profesor, ali je istina, da ste v svoji mladosti gonili krave na pašo?« »Seveda, prevrženici,« odvrne mirno Steiner, »od tega časa podedujeta dragoceni dan, da že iz daljave spoznam vsako mrho.«

— Ženski manokel. Po najnovejši metodi nosijo Američanke monokelje. Sicer se ne mučijo tako kot kak lajtnant, ampak ga imajo pripetega na fini verižici okrog vratu in kadar je potrebno, pogledajo nanj. Obod monoklov in držaj je iz zlata, srebra, slonove kosti ali drugih dragocenih reči. Mnogo trgovcev je odprlo nove trgovine za ta ženski šport.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vinica 13. aprila. Prost zemeljskih okov, tvoj duh bodril še dalje bode nas pod jeden krov. Ti naša dika, Ti naš oče in vodnik, idej slovanskih ti največji učenik. Strossmayer, Tebi slava! — Čitalnica.

Dunaj, 13. aprila. Danes izide odredbeni list voinega ministrstva, ki prijavi različna vade-imenovanja. Nadvojvoda Fridrik postane generalni inspektor, fcm. Klobus postane povodom svoje 50letnice baron; zapovednik v Przemyslu fcm. Galgocy odstopi; fcm. Mertens v Košicah gre v pokoj; zapovednik v Zadru fcm. Horsetzky pride v Przemysl; fml. grof Orsini postane zapovednik v Zagrebu.

Dunaj 13. aprila. Ministrski predsednik baron Gautsch je še vedno v nevarnosti. Danes je mrzlica zopet močnejša.

Dunaj 13. aprila. Pred tukajšnjim porotnim sodiščem se bo jutri vršila obravnava o tožbi veletržca Guttmanna proti »Zeit«, ki je bila trdila, da je Guttmann plačal bivšemu ministrskemu predsedniku Körberju veliko vsoto, da bi bil imenovan članom gosposke zbornice. Med drugimi bodo zaslišani kot priče Körber, sekijski šef grof Auersperg, bivši minister Rezek in vseučiliški profesor Grünhut. Danes prijavlja »Zeit« novo razkritje, da je namreč Körber izposloval, da je neka firma Schneberger napravila veliko kupčijo s poljedelskim ministrstvom, za kar je vladi plačala veliko provizijo.

Budimpešta 13. aprila. V poslanski zbornici je bil danes velik škandal. Najprej se je čitala adresa na kralja. Adresa izreka željo, da se imenuje odgovorna vlada, ki uživa zaupanje parlamenta, in zahteva razširjenja volilne pravice, gospodarsko samostojnost in v armadi madjarsko velevanje in madjarske embleme. Pri utemeljevanju Eötvös povedal, da se je bivšemu ministru Perczlu skrivaj zvišala njegova penzija od 8000 na 15.000 K. To je dalo povod kolosalnemu škandalu. Predsednik je najprej sejo pretrgal, ker so se pa pozneje škandali ponovili, je moral sejo zaključiti.

Carigrad 13. aprila. Neka četa grških vstašev je ubila 60 Bolgarov, 7 jih je ranila in požgala 20 hiš.

Rusko-japonska vojna.

London 13. aprila. Iz Bata-vije se poroča, da je prišla tja neka jahta z dvema ruskima oficirjema in štirimi ladjami za premog. Oficirja sta baje povedala, da je med ruskim in japonskim brodomjem že prišlo do boja in da so Japonci baje izgubili štiri ladje.

London, 13. aprila. Japonsko brodomje je armirano s popolnoma novimi topovi. Sodi se, da pride do bitke ali pri Formosi ali pa pri otokih Peskadore.

Amsterdam, 13. aprila. Nizozemsko brodomje je dobilo naročilo, slediti ruskemu brodomju, dokler se bo isto mudilo v nizozemskih vodah.

Franc Jožefova

grenčica 6-3

„pravzaprav reprezentant grenčic“
(V. medic. odd. splošne bolnice na Dunaju.)

Sarg glicerina
strijeno in tekoče
napravljeno iz
belo in nežno.
Dobi se povsod.

Forman
proti
nahodu

Škatljica
40 vin.

Po vseh
lekarnah.

Učinek presenetljiv. Ob pričetku
nahoda skoro nezmotljiv uspeh.

Popolno prepričanje

da sta lekarnarja
Thierryja balzam in centifolijsko mazilo
nedosežno uspešno sredstvo za vse notranje bolezni, influenco, katar, krč in vnetje vseh vrst, telesno slabost, motenje prebave, za rane, bule in poškodbe. Pri naročbi balzama ali pa na željo posebej se pošlje zastojni knjižica s tisoči originalnih zahvalnih pism kot domači svetovalec.

12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic balzama 5 K., 60 majhnih ali 30 dvojnatih steklenic 15 K. 3175-24

2 lončka centifolijskega mazila 360 K. franko z zabojnikom. — Naslov: lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu. Ponarejalce in prodajalce preneha bomo sodno zasledovali.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 12. aprila 1906.

Naložbeni papirji.

	Dinar	Blago
4% majeva renta	100.40	100.60
4% srebrna renta	100.30	100.50
4% avstr. krona renta	100.45	100.65
4% zлата	120.20	120.20
4% ogrska krona	97.95	98.15
4% zлата	118.55	118.75
4% posojilo dežele Kranjske	99.50	101.10
4% posojilo mesta Spiljet	100.50	101.50
4% bos. here. žel. pos. 1902	101.65	102.65
4% češka dež. banka k. o.	100.15	100.40
4% z. o. o.	100.15	100.65
4% z. pisma gal. d. hip. b.	101.40	102.40
4% pešt. kom. k. o. z.	107.60	108.60
4% z. pisma Innerst. hr.	100.50	101.50
4% ogrske cen.	100.50	101.40
4% dež. hr.	100.10	101.10
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100.75	101.75
4% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	99.90	100.90
4% obl. češke ind. banke	100.75	101.75
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	99.50	100.50
4% prior. dol. žel.	318.75	320.75
4% juž. žel. kup. 1/4 1/2	101.15	102.15
4% avst. pos. za žel. p. o.		

Srečke.

Srečke od 1. 1860/1.	194.00	197.50
1864	286.00	290.00
1868	169.40	171.40
1872	309.00	317.50
zem. kred. I. emisije	308.00	315.50
II.	280.00	285.00
ogr. hip. banke	109.00	113.50
arbske a. frs. 100	142.10	143.10
turške	26.00	27.60

Basilika srečke	485.00	495.50
Kreditne	79.00	83.00
Inomoške	88.00	92.00
Krakovski	66.50	72.00
Ljubljanske	56.50	58.50
Avst. rud. križa	37.50	39.80
Ogr.	65.00	69.00
Rudolfove	74.00	83.70
Saleburške	539.00	549.00
Dunajske kom.		

Delnice.		
Južne železnice	89.00	90.00
Državne železnice	658.75	659.75
Avst.-ogr. bančne delnice	1652.00	1662.00
Avst. kreditne banke	663.25	664.25
Ogrske	771.25	772.25
Živnostenske	247.50	248.50
Premogokop v Mostu (Brüx)	660.00	664.00
Alpske montan	521.50	522.50
Praske žel. ind. dr.	2645.00	2648.00
Rima-Muranyi	540.50	541.50
Trbovljske prem. družbe	270.00	275.00
Avst. orožne tovr. družbe	617.00	618.50
Češke sladkorne družbe	164.00	166.50

Valute.

C. kr. eskin.	11.32	11.37
20 franki	19.07	19.09
20 marke	28.42	28.50
Sovereigns	22.92	24.00
Marke	117.10	117.30
Laški bankovi.	95.30	95.50
Rublj.	252.50	253.50
Dolarj.	4.84	5.00

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 13. aprila 1906.

Termin.

Pšenica za april	100	17.28
Pšenica maj	100	17.16
Pšenica oktober	100	16.28
Rž april	100	14.48
Koruz.	100	14.84
Oves	100	13.78

Efektiv.

Brez kupčije.

Meteorologično poročilo.

Vikina ud morjem 806.9. Srednji tlačni tlak 726.0 mm

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nabo
12.	8. zv.	731.4	9.7	sl. jug	del. jasno
13.	7. zv.	733.6	7.0	brezveter.	megla
	2 pop.	732.3	19.4	brezveter.	del. jasno

Srednja včerajšnja temperatura: 13.3°
normale: 9.1° — Padavina 2.0 mm.
Včeraj popoldne nevihta.

Zahvala.

Povodom zelo dolge bolezni in bridke izgube našega iskrenega ljubljene sina, oziroma brata, gospoda

Avguština Pogorelc
abiturijenta

nam je došlo toliko pismenih in ustnenih dokazov tolažilne usotutja, da se čutimo dolžne, izreči tem potom zanje vsem najtoplejšo zahvalo.

Zahvaljujemo se častitemu g. p. Placidu za večkratni obisk in tolažbo med boleznijo, kakor tudi čast duhovščini trnavski za vodstvo pogreba.

Iskreno zahvalo izrekamo tudi vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovane krasne vence in sopke, ter tako mnogobrojnim udeležnikom pogreba, č. g. prijorju semenišča, gg. uradnikom in vsem, ki so prišli od blizu in daleč, da so mu izkazali zadnjo čast.

V Ljubljani, 12. aprila 1906.

1198 **Žalujoči ostali.**

Ia jedilno mast

pošilja po 78 v. klgr. v vsaki množini firma

LAD. URBAN & spol., Praga—Žižkov.

Spretno 1204-1

krojaške pomočnike

sprejemem takoj proti dobri plači. Za dobro napravljene hlače plačam 4 K.

Fran Kraigher

Ljubljana, Kongresni trg št. 5.

Mladenič

z lepo pisavo, slovenščine in nemščine zmožen, želi mesta v kaki pisarni.

Naslov pove upravništvu „Slov. Naroda“.

1195-1

V najem se išče

gostilna na deželi

spojena z malo trgovino.

Naslov pove upravništvu „Slov. Naroda“.

1202 1

Konj

3 leta star, 15 $\frac{3}{4}$ pesti visok, svetlorjav, brezhiben in elegantne zunanosti, se ceno proda.

Kje — pove upravništvu „Slov. Naroda“.

1200-1

Pozor!

Opozarjam slav. občinstvo, da g. Viktor Scheicher nima pooblastila sprejemati zame denar ter zaraditega ne priznam plačil nanj.

1203 1

Ivan Zakotnik

tesarski podjetnik v Ljubljani.

Restavracija „pri Levu“.

Danes zvečer ob 8. uri

Šrnel“ koncert.

Poleg drugih finih pijač se bode točilo tudi izborno

Puntigamsko bavarsko pivo

iz sodea v originalnih bavarskih vrčih.

Se priporoča

1205 **Alojzij Kos.**

Pred ponarejanjem se hrani z vzorcem in znamko.

Solza želodec

Izjava.

J. Žagar prekliče s tem žaljive besede ki so zadevale g. V. Zajca, črkostavca v Kamniku.

1197

Učenca

iz dobre hiše, večšega slovenščine in nekoliko nemščine, ki ima eno ali dve realki ali gimnaziji, sprejme trgovce

Albert Šešek v Ajdovščini.

Učenec

ne pod 14 let star, več tudi nemškega jezika, se sprejme v trgovino z mešanim blagom.

Ponudbe na **J. Razborček,**

Šmartno pri Litiji. 1201-1

Trgovski pomočnik

mešane stroke, 20 let star, ki je že šesto leto v eni trgovini, želi premeniti službo v kako večjo trgovino.

Ponudbe prosijo pod šifro „Zvest 500“, poste restante, Mozirje na Spod. Štajerskem.

1193-1

Dve mesečni sobi

vsaka s separatnim vhodom, se oddaste takoj v najem.

Kje, pove upravništvu „Slov. Naroda“.

1199-1

Trgovski pomočnik

vešč manufakturne stroke, želi sedanjo službo premeniti do 15. maja.

Ponudbe pod „J. N.“, poste restante, Postojna.

1194-1

Avtomatske pasti na veliko

za podgane gld. 2.—, za miši gld. 1.20, ujamejo brez nadzorovanja do 40 kom. v eni noči, ne puste duha in se same nastavijo. Past za ščurke „Kellipex“ ujame na tisoče ščurkov v eni noči; velja gld. 1.20. Povsod najboljši uspehi. Pošilja proti povzetju J. Schüller, Dunaj II, Kurzbaugasse 4.

Nebroj priznalnih pism. 2536-12

Julija Schaumanna

deželnega lekarnarja v Stockeravi.

Mnogo let že izpricano dietetično sredstvo za pospeševanje prebavljanja. Odstranjuje takoj želodčno kislino. Neprekošno za uravnanje in ohranjanje dobrega prebavljanja.

Dobiva se v vseh renom. lekarnah avst.-ogr. države. Cena 1 škatljice K 1.75. Razpošilja se po poštnem povzetju če se naroči najmanj 2 škatljici.

Glavna zaloga: deželna lekarna JULIJA SCHAUMANN v Stockeravi.

Izurjene šivilje

za krila in živote sprejme takoj

B. HELIEL
Gradaške ulice št. 8.

Dobro ohranjen

parni stroj in kotel

s 6 konjskimi silami se poceni proda.

Več pri **A. Petrinu** v Ljubljani, Hrenove ulice št. 8. 1131-3

Mladenič

v 19. letu, zmožen slovenščine in nemščine ter dober računar, išče službo v kaki pisarni.

Oferte pod „Švica“ upravništvu „Slov. Naroda“.

1189-2

Otročji voziček

(Stefanie Wagerl) z 2 sedežema, posebno pripraven za dvojčke, še malo rabljen, se poceni proda.

Povpraša naj se v Spodnji Šiški št. 61, Celovška cesta, I. nadstr.

1173-2

Dobro ohranjena kredenca

z mramornato ploščo se ceno proda v žandarmerijski kasarni v Ljubljani, na Rimski cesti št. 12, I. nadstropje na levo.

1173-2

Dopisovati

z izobraženo gospico želi gospod. Gospica, ki ima časa in veselja, naj piše na naslov: „Mlada sreča“, poste restante, Ljubljana, glavna pošta, le proti inšertnemu potrdilu. 1167 2